Millî Kalkınma Hamleleri: Sanayi ve Savunma Sanayisi

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **1950**'de Türk Silahlı Kuvvetlerinin silah, mühimmat, araç ve gereç ihtiyaçlarını karşılamak için **Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu (MKE)** kurulmuştur. 1950'li yıllarda ekonomide özel sektörün payı artırılmıştır.
- **1961**'de Eskişehir'de Türk mühendis ve işçilerin emeğiyle tasarlanıp üretilen **Devrim**, Türkiye'nin ilk yerli otomobilidir. Seri üretime geçilememiş; üretilen araçlardan biri Eskişehir'deki müzede sergilenmektedir.
- 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında yaşanan zorluklar savunmada dışa bağımlılığın sakıncalarını göstermiş; **1975**'te Türk Silahlı Kuvvetlerinin haberleşme ihtiyaçlarını karşılamak için **ASELSAN** kurulmuştur.
- **Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP)**; baraj, sulama kanalı, tarım ve şehirleşme yatırımlarıyla bölgenin kalkınmasını amaçlayan büyük bir projedir.
- **İHA** (insansız hava aracı) pilotsuz, uzaktan kumandayla yönetilen hava aracıdır; silahlı olanlarına **SİHA** denir. Millî muharip uçak **KAAN** 5. nesil savaş uçağı olarak tasarlanmış, ilk uçuşunu **2024**'te yapmıştır. **TCG Anadolu**, SİHA'ların iniş-kalkış yapabildiği ilk gemi olarak bilinir.
- Yerli ve millî üretim; dışa bağımlılığı azaltır, ihracatı ve istihdamı artırır, teknoloji geliştirme kapasitesini güçlendirir.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Zaman şeridinde soru işaretiyle (?) gösterilen gelişmeleri yazınız.

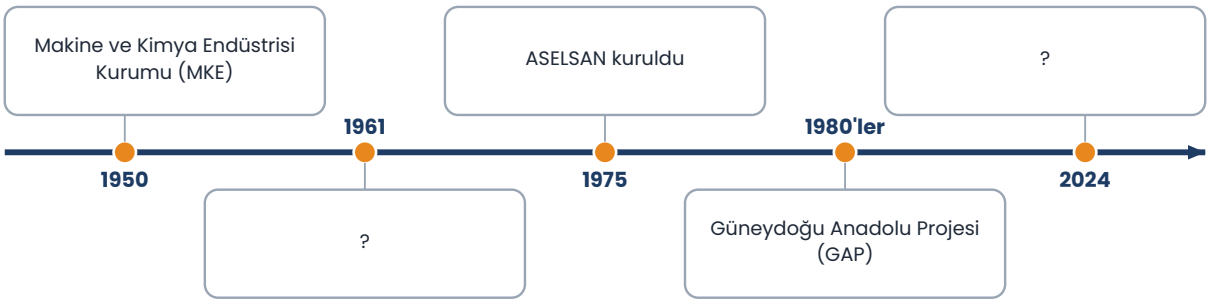

2 Türkiye'nin ilk yerli otomobili aşağıdakilerden hangisidir?

A) KAAN B) Devrim C) ASELSAN D) TCG Anadolu

3 Aşağıdaki ifadelerin doğru (D) ya da yanlış (Y) olduğunu belirtiniz.
(…) ASELSAN, Türk Silahlı Kuvvetlerinin haberleşme ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuştur.
(…) İHA'lar pilot tarafından içinden kullanılan uçaklardır.
(…) GAP, bölgesel kalkınmayı amaçlayan bir projedir.
(…) MKE 1950'de kurulmuştur.

4 İHA ile SİHA arasındaki fark nedir?

5 Aşağıdakileri açıklamalarıyla eşleştiriniz.
1) MKE 2) GAP 3) KAAN 4) TCG Anadolu
a) Millî muharip uçak
b) SİHA'ların iniş-kalkış yapabildiği gemi
c) Silah, mühimmat, araç ve gereç üreten kurum
d) Baraj ve sulama yatırımlarıyla bölgesel kalkınma projesi

6 ASELSAN hangi yıl kurulmuştur?
A) 1950 B) 1961 C) 1975 D) 2024

7 Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) kapsamında yapılan yatırımlardan üçünü yazınız.

8 Boşlukları uygun ifadelerle doldurunuz.
(Eskişehir – dışa bağımlılığı – 5. nesil – haberleşme)
a) Devrim otomobili ..... şehrinde üretilmiştir.
b) KAAN ..... bir savaş uçağı olarak tasarlanmıştır.
c) ASELSAN, ordunun ..... ihtiyaçlarını karşılamak için kurulmuştur.
d) Yerli üretim ülkenin ..... azaltır.

9 Aşağıdakilerden hangisi savunma sanayisi alanındaki bir gelişme **değildir**?

A) GAP kapsamında barajların yapılması
B) KAAN'ın ilk uçuşu
C) ASELSAN'ın kurulması
D) MKE'nin kurulması

10 Yerli ve millî üretimin ülkeye sağladığı iki faydayı yazınız.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Zaman şeridinde harflerle gösterilen gelişmeleri eskiden yeniye doğru sıralayınız.

12 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı sırasında yaşanan zorlukların ardından ASELSAN'ın kurulması hangi ihtiyacı ortaya koymaktadır?

A) Otomobil ithalatının artırılması
B) Turizm gelirlerinin artırılması
C) Tarımsal üretimin azaltılması
D) Savunmada dışa bağımlılığın azaltılması

13 Grafikte hayalî bir yerli savunma şirketinin yıllık ihracatı verilmiştir (temsilî veriler).
a) 2020'den 2024'e ihracat kaç milyon dolar artmıştır?
b) 2024'teki ihracat 2020'dekinin kaç katından fazladır?

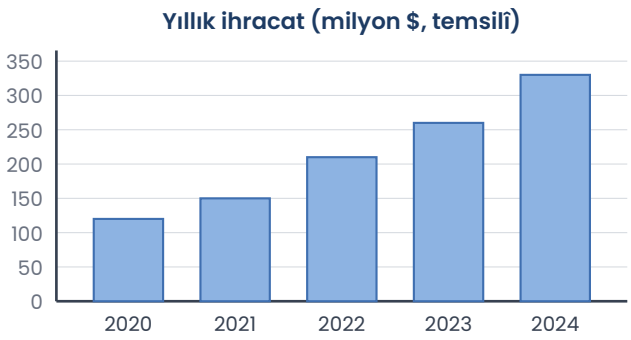

14 Devrim otomobili seri üretime geçseydi bu durum Türkiye'nin otomotiv sanayisini nasıl etkileyebilirdi? Tahmininizi yazınız.

15 GAP'ın bölge halkının yaşamına etkilerinden biri aşağıdakilerden hangisi **olamaz**?

A) Sulanan tarım alanlarının artması
B) Barajlarla elektrik üretiminin artması
C) Bölgede tarımın tamamen sona ermesi
D) Yeni iş imkânlarının oluşması

16 Aşağıdaki kartlarda üç öğrencinin görüşleri verilmiştir. Hangisinin görüşü **yanlıştır**? Doğrusunu yazınız.

Aras	Beren	Deniz
KAAN, millî muharip uçak projesidir ve ilk uçuşunu 2024'te yapmıştır.	MKE, 1950'de ordunun silah ve mühimmat ihtiyaçları için kurulmuştur.	Devrim otomobili seri üretime geçerek binlerce adet satılmıştır.

17 Savunma sanayisinde yerli ürünlerin başka ülkelere satılması ekonomiye nasıl katkı sağlar?

18 TCG Anadolu'nun "ilk SİHA gemisi" olarak anılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Pilotlu savaş uçaklarını üretmesi
B) Yalnızca yolcu taşıması
C) Denizaltı olarak kullanılması
D) Güvertesinden SİHA'ların iniş-kalkış yapabilmesi

19 İHA'ların askerî alan dışında kullanılabileceği iki alan yazınız.

20 1950'li yıllarda özel sektörün payının artırılmak istenmesi ancak büyük yatırımların istenen düzeyde gerçekleştirilememesinin nedeni ne olabilir?

A) Ülkede hiç fabrika bulunmaması
B) Özel sektörün sermaye bakımından henüz yeterince güçlü olmaması
C) Devletin sanayiyle ilgilenmemesi
D) Tarımın tamamen bırakılması

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **Metin:** Bir ülke, savunma araçlarını yıllarca yurt dışından satın almıştır. Bir kriz döneminde satıcı ülkeler yedek parça ve teknik destek vermeyi durdurunca bu ülke araçlarını kullanmakta zorlanmıştır.

Bu metinden çıkarılabilecek en uygun sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

A) Savunmada dışa bağımlılık, kriz anlarında ülkenin güvenliğini tehlikeye atabilir.
B) Savunma ürünlerini yurt dışından almak her zaman daha güvenlidir.
C) Yedek parça ihtiyacı hiçbir zaman ortaya çıkmaz.
D) Savunma araçlarına ihtiyaç yoktur.

22 13. sorudaki grafiğe göre ihracatın bir önceki yıla göre **en çok** arttığı yıl hangisidir? Bu artış kaç milyon dolardır?

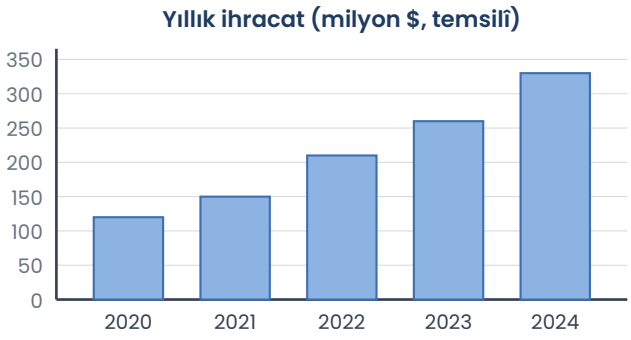

23 Aşağıdaki kartlarda iki farklı dönemden hayalî kişilerin sözleri verilmiştir.

Mühendis Ali (1961)
Otomobilimizi kendi ellerimizle yaptık. Herkes "Yapamazsınız" diyordu ama başardık.

Mühendis Elif (2024)
Yıllarca çalıştığımız savaş uçağımızın ilk uçuşunu izlerken gözlerim doldu.

İki kişinin sözlerindeki ortak düşünce nedir? Sözlerin anlattığı gelişmeleri yazınız.

24 Bir ülke, savunma sanayisine yatırım yapmak ile tarım ve sulamaya (GAP gibi) yatırım yapmak arasında seçim yapmak zorundadır. Sizce iki yatırım neden birbirini tamamlar? Açıklayınız.

25 Tabloda bazı kalkınma hamleleri ve amaçları verilmiştir. Hangi satırdaki bilgi **hatalıdır**?

	Hamle	Amacı
I	MKE (1950)	Ordunun silah ve mühimmat ihtiyacını karşılamak
II	ASELSAN (1975)	Ordunun haberleşme ihtiyacını karşılamak
III	GAP	Yalnızca turizm gelirlerini artırmak
IV	Devrim (1961)	Yerli otomobil üretilebileceğini göstermek

A) I B) II C) III D) IV

26 "Millî teknoloji" hamlelerinin gençlerin meslek seçimlerini nasıl etkileyebileceğini açıklayınız.

27 Aşağıdakilerden hangisi Cumhuriyet'in ilk yıllarındaki girişimlerle günümüzdeki savunma sanayisi projeleri arasındaki **ortak amaçtır**?

A) Teknolojik gelişmelerden uzak durmak
B) Bütün ürünleri ithal etmek
C) Tarımı bırakıp yalnızca hizmet sektörüne geçmek
D) Ülkenin ihtiyaçlarını yerli imkânlarla karşılamak

28 Devrim otomobili projesinin seri üretime geçememesinden bugün hangi dersler çıkarılabilir? İki ders yazınız.

29 Bir öğrenci "Savunma sanayisinin ülke ekonomisine hiçbir katkısı yoktur, sadece para harcanır." demiştir. Bu görüşü değerlendiriniz.

30 KAAN'ın 5. nesil savaş uçağı olarak tasarlanması, önceki nesillerin (1940'lardan 2000'lere) gelişim süreçlerinden sonra gelmiştir. Bu bilgi teknolojik gelişmelerin hangi özelliğini gösterir?

A) Teknolojinin hiç değişmediğini
B) Teknolojinin önceki birikimlerin üzerine inşa edilerek geliştiğini
C) Yeni teknolojilerin eskilerden bağımsız ortaya çıktığını
D) Savaş uçaklarının artık kullanılmadığını

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**